

Департамент освіти
Вінницької міської ради
Міський методичний кабінет

Каталог
навчально-методичних
посібників,
представлених на
міський конкурс
*«Кращий навчальний
посібник -2015»*

*"Ярмарок
фахових
сподівань"*

Вінниця
2014

*Навчаючи інших,
ми навчаємося самі...*

Сенека

*Той, хто постійно вчиться,
залишається молодим.
Найдивовижнішим в житті
є вічна молодість думки.*

Г.Форд

Освіта ХХІ століття – це освіта для людини. Її пріоритети – розвивальний характер, виховання відповідальної особистості, здатної до самоосвіти й саморозвитку, вміння критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв’язання проблем, прагнення змінити на краще своє життя і життя своєї країни.

З огляду на невинне й потужне збільшення інформаційного потоку, освіта – живий, динамічний процес. Ця галузь завжди чутлива до інновацій, що відкривають нові перспективи та обрії. Головне завдання – забезпечення високої якості освіти відповідно до потреб особистості й суспільства та професійне самовдосконалення педагогів.

У Законі України «Про освіту» зазначено: «Педагогічні працівники зобов’язані постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру».

З метою професійного зростання освітян, підвищення мотивації до самоосвіти, постійного залучення до творчої, науково-дослідницької діяльності та вдосконалення на цій основі педагогічної майстерності, інноваційної культури, вміння продукувати перспективні ідеї та поєднувати науковий пошук з практичною діяльністю, в період з 01.12.2014 по 12.05.2015 р. було проведено міський конкурс **«Навчально-методичний посібник – 2015» в рамках акції «Ярмарок фахових сподівань» загальноміського проекту «Ім’я в освіті міста»**. Добра традиція триває вже 14 років, і слід відзначити: не лише збільшується кількість навчально-методичних посібників, а, що головне, зростає їх науково-методичний рівень та практична цінність.

Цього року на розгляд журі було представлено 85 навчально-методичних посібники, авторами та упорядниками яких стало 131 педагогічний працівник загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів. За тематикою та провідними навчально-методичними проблемами посібники були згруповані в 6 номінацій. У складі журі працювало 15 фахових груп; 55 посібників автори представили в ході другого етапу конкурсу у вигляді усних презентацій.

За тематикою та провідними навчально-методичними проблемами посібники згруповано в 6 номінацій:

- «Навчально-методичний посібник ЗНЗ»
- «Позакласна та виховна робота»
- «Соціально-психологічна робота»
- «Дидактичні ігри»
- «Електронно – освітній ресурс»

- «Навчально-методичний посібник ДНЗ»

Навчально-методичні посібники, представлені на конкурс, поповнять бібліотечні фонди та медіатеку міського методичного кабінету. За згодою авторів конкурсні посібники були розміщені у Творчій майстерні вчителя за електронною адресою: dorobok.edu.vn.ua.

Щиро вдячні всім учасникам конкурсу. Ваша праця слугуватиме якісному оновленню освітнього простору Вінниці та України, відкриє нові шляхи для підвищення ефективності навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Бажаємо натхнення і невтомного творчого пошуку на шляху до життєвих і професійних вершин!

Зміст

1. Номінація «Навчально-методичний посібник».....	6
2. Номінація «Позакласна та виховна робота».....	11
3. Номінація «Соціально-психологічна робота».....	16
4. Номінація «Дидактичні ігри».....	18
5. Номінація «Електронно – освітній ресурс».....	21
6. Номінація «Навчально-методичний посібник ДНЗ»	27

Номінація 1

«Навчально-методичний посібник ЗНЗ»

1. **Автор – Любуня Вадим Васильович**, учитель історії та художньої культури комунального закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради»

Назва *«Формування полікультурного бачення світу засобами мистецтва (мультимедійні презентації до уроків художньої культури в 11-му класі)»*

Роглянуто проблему формування культури міжнаціонального спілкування і полікультурного бачення світу засобами мистецтва шляхом створення мультимедійних презентацій до відповідних тем курсу «Художньої культури», 11-й кл. (I півріччя). До кожної теми підготовлена відповідна кількість тестових та інших завдань різного рівня.

2. **Автор -укладач – Тихоненко Галина Олегівна**, учитель трудового навчання закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 2 Вінницької міської ради».

Назва *«Скарбничка вправ-руханок, фізкультхвилинок та ігор на уроках»*

В цьому збірнику запропоновано ряд вправ – руханок, ігор та фізкультхвилинок, які забезпечують психологічне розвантаження, сприяють активізації уваги учасників, допомагають формуванню атмосфери довіри в групі та підвищують рівень її згуртованості, а також допомагають підвищити або утримати розумову працездатність дітей на уроках, забезпечити короточасний активний відпочинок для школярів під час занять. Скарбничка зібрана для вчителів, практичних психологів, соціальних педагогів та всіх тих, хто працює з групами дітей та дорослих.

3. **Автор – упорядник Регеша Тетяна Михайлівна**, учитель курсу «Основи здоров'я» закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради».

Назва *«Впровадження інноваційних технологій в процесі вивчення курсу «Основи здоров'я»»*

В запропонованому посібнику розкриваються теоретичні основи вибору програмного забезпечення викладання курсу «Основи здоров'я» з практичним застосуванням педагогіки співробітництва і розвивального навчання, проведення уроків у вигляді тренінгів. Для вчителів курсу «Основи здоров'я».

4. **Автор – упорядник - Шепета Анжела Володимирівна**, учитель світової літератури та російської мови закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради».

Назва *«Використання вітагенних технологій з голографічним методом проєкцій на уроках світової літератури»*

У даному посібнику автор пропонує розробки уроків, різноманітні методи та прийоми вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій, спрямовані на те, щоб через зацікавленість залучити учнів до текстуального

вивчення програмових творів, формувати в школярів уявлення про літературу як мистецтво слова, відпрацьовувати вміння й навички аналізу художнього тексту.

Для вчителів, студентів педагогічних закладів

- 5. Автор-упорядник – Жмурко Іванна Леонідівна**, учитель математики та основ економіки закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 8 Вінницької міської ради»

Назва **«Економіка. Завдання для перевірки знань.»**

Посібник містить завдання для перевірки знань, умінь та навичок учнів 11 класів загальноосвітніх шкіл з економіки до десяти тем із чотирьох розділів: «Основи економічного життя суспільства», «Ринкова економіка», «Національна економіка як ціле», «Світова економіка»; завдання трьох типів, а саме : вправа «Так/ні», типові задачі та контрольний тест. У посібнику також містяться деякі цікаві факти пов'язані з економікою. Використання їх допоможе учителю зробити урок цікавішим, заохотити учнів до самостійного пошуку таких фактів, до створення повідомлень, презентацій, проектів.

- 6. Автор – упорядник – Дяк Сергій Валерійович**, учитель фізичної культури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 Вінницької міської ради»

Назва **«Пропаганда фізичної культури і спорту.»**

Навчально-методичний посібник присвячений впровадженню фізичної культури і спорту в виробничу, навчально-виховну, соціально-побутову сфери. Для вчителів фізичної культури ,тренерів, студентів факультетів фізичного виховання і спорту.

- 7. Автор - упорядник – Левицька Лариса Василівна**, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №10 Вінницької міської ради»

Назва **«Впровадження інтерактивних технологій на уроках української мови та літератури»**

У посібнику запропоновано різні методи та засоби навчання в залежності від мети та змісту уроку : індивідуальні завдання, різні форми взаємоконтролю, рольові ігри, диспути, різнорівневі індивідуально–групові завдання, тестові форми контролю знань, елементи інноваційних технологій, інтерактивні методи викладання предмета, враховуючи особистісні якості учнів. Матеріали посібника можуть бути використані у практичній роботі вчителями-філологами.

- 8. Автори - упорядники – Болюбаш Альона Василівна, Кравець Ірина Степанівна**, учителі початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №15 Вінницької міської ради»

Назва **«Тести з інтегрованого курсу «Основи здоров'я для 2 класу»**

У запропонованому посібнику представлено тестові завдання, які допоможуть педагогам оперативно перевірити рівень знань учнів 2 класу з курсу „Основи здоров'я". Упорядковані і напрацьовані матеріали пропонується використовувати при поточному і тематичному контролі для самостійної роботи учнів удома.

9. Автор - упорядник – Іванова Тетяна Олексіївна, учитель фізики закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №16 Вінницької міської ради»

Назва *«Застосування теорії графів на уроках фізики»*

В запропонованому посібнику розкривається застосування теорії графів при розв'язуванні задач на мішані з'єднання електричних кіл, кількості теплоти, які вивчаються у 9 класі.

З дидактичної точки зору дана методика дозволяє пов'язати два взаємопов'язаних і протилежних методи осмислення – аналіз і синтез.

Підібрано матеріал таким чином, що він дає можливість розширити знання учнів з даної теми, набути навичок самостійної роботи як на уроках фізики, так і на факультативних заняттях, що робить матеріал цінним при підготовці учнів до зовнішнього тестування з фізики.

10. Автор - упорядник – Яценко Олена Ростиславівна, учитель англійської мови закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №18 Вінницької міської ради»

Назва *«Українознавство. Навчальні та виховні можливості використання українознавства при вивченні англійської мови в загальноосвітньому навчальному закладі»*

В запропонованому посібнику розкриваються теоретичні основи вивчення українознавства в загальноосвітніх навчальних закладах та обґрунтовується необхідність та можливість вивчення українознавства на уроках англійської мови та в позакласній діяльності з англійської мови, подаються приклади практичного використання українознавчого матеріалу.

Посібник укладено відповідно до чинної програми з англійської мови для загальноосвітніх навчальних закладів.

Для вчителів англійської мови загальноосвітніх шкіл, класних керівників та керівників гуртка «Спілкуємося англійською».

11. Автор - упорядник – Сольська Людмила Петрівна, учитель хімії закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 20 Вінницької міської ради»

Назва *«Конспекти уроків за темою: «Оксиген» 7 клас (за новим Державним стандартом)»*

Методичний посібник укладено відповідно до нової навчальної програми з хімії за новим Державним стандартом для загальноосвітніх навчальних закладів. Розробка містить теоретичний та практичний матеріал з теми «Кисень» та розробки презентацій, що сприяє активізації пізнавального інтересу у до вивчення хімії, розвитку самостійності та творчих здібностей учнів, забезпечує формування відчуття значимості хімічних знань для повсякденного життя.

Методичний посібник призначено для вчителів хімії.

12. Автор – Космина Андрій Сергійович, учитель географії, директор закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №21 Вінницької міської ради»

Назва *«Менеджмент в освіті: зниження здоров'явитратності і валеологізація навчально-виховного процесу»*

В запропонованому посібнику розкривається система роботи педагогічного колективу щодо збереження та зміцнення здоров'я учнів на підставі моніторингових досліджень. Посібник розрахований на широке коло педагогічного загалу, якому не байдуже здоров'я покоління, що підростає.

13. Автор-упорядник – Хмелевський В'ячеслав Миколайович, учитель фізичної культури закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради».

Назва **«Розвиток фізичних якостей методом колового тренування»**

У посібнику викладені сучасні підходи та практичні рекомендації щодо проведення уроків фізичної культури за допомогою колового методу навчання. Пропонується матеріал з досвіду роботи, та орієнтовні комплекси колового тренування з варіативних модулів навчальної програми з метою підвищення рівня педагогічної діяльності, та організації самостійної роботи учнів.

Для вчителів фізичної культури.

14. Автор - упорядник – Швед Наталія Володимирівна, учитель фізичної культури закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 30 ім. Тараса Шевченка Вінницької міської ради»

Назва **«Волейбол у школі»**

У методичному посібнику розкрито ряд проблем викладання волейболу у школі. Розробка містить методичні рекомендації, різноманітні технології у навчанні такого виду спорту, як волейбол. Методика спрямована на розвиток фізичних якостей учнів, оволодіння технікою та тактикою гри, зміцнення їх здоров'я, загартування організму і виховання високих морально-вольових якостей.

Посібник призначено для вчителів фізичної культури при роботі з дітьми різних вікових категорій, як на уроках, так і у спортивних гуртках та секціях, які заохочують дітей до спорту.

15. Автор – Скірська Катерина Петрівна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 32 Вінницької міської ради».

Назва **«Практикум з фонетики»**

Посібник містить тестові завдання з розділу «Фонетика», лінгвістичну довідку з теоретико-поняттєвим мінімумом до даної теми, а також практикум із завданнями для перевірки і закріплення знань з розділу.

16. Автор - упорядник – Анділахай Юлія Георгіївна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 33 Вінницької міської ради».

Назва **«Розвиток пізнавальної активності на уроках української мови та літератури через здійснення міжпредметних зв'язків з використанням нестандартних форм навчання»**

У запропонованому посібнику розкривається зміст, види та організація інтерактивного навчання для розвитку пізнавальної активності учнів через міжпредметні зв'язки та нестандартні уроки. Пропонуються розробки уроків з використанням комп'ютерних презентацій.

Для вчителів української мови та літератури, керівників філологічних гуртків.

17. Автор – упорядник – Панчук Ольга Станіславівна, учитель основ здоров'я закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №35 Вінницької міської ради»

Назва **«Використання елементів тренінгу та ігрових вправ на уроках основ здоров'я. 7 клас»**

У посібнику висвітлено сучасні дидактичні та методичні вимоги щодо проведення уроків з основ здоров'я з використанням елементів тренінгу та ігрових вправ, які розвивають пізнавально-навчальну діяльність, формують в учнів почуття відповідальності за власне здоров'я, виховують бажання вести здоровий спосіб життя.

Посібник може бути використаний учителями основ здоров'я, класними керівниками, керівниками методичних об'єднань.

18. Автор – упорядник – Куляс Ольга Владиславівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №36 Вінницької міської ради»

Назва **«Використання дидактичних ігор на уроках образотворчого мистецтва в початковій школі»**

Мета загальної образотворчої освіти в школі полягає в особистісному розвитку учнів, збагаченні їхнього емоційно-естетичного досвіду під час сприймання навколишнього світу, художньо-практичної діяльності, інтерпретації та оцінюванні творів образотворчого мистецтва, а також у формуванні ціннісних орієнтирів, потреби в творчій самореалізації та духовно-естетичному самовдосконаленні.

Методикою проведення уроків образотворчого мистецтва передбачено гармонійне поєднання у структурі уроку різноманітних видів діяльності.

Включення в уроки ігрових моментів, використання інших видів мистецтва – сприяє залученню учнів до співпереживання, створенню відповідного емоційного настрою.

Даний посібник містить пізнавальні завдання для розвитку просторової уяви, дидактичні ігри та завдання, кросворди, фрагменти уроків, які сприятимуть формуванню образотворчих здібностей у дітей молодшого шкільного віку.

Номінація 2

«Позакласна та виховна робота»

19. Автори-упорядники – Кротна Світлана Миколаївна, учитель зарубіжної літератури, **Жиле Людмила Іванівна**, учитель англійської мови комунального закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради»
Назва *«Майстерня патріотичного виховання»*

У запропонованому посібнику розглядається питання патріотичного виховання учнів. Викладені матеріали мають практичну направленість. Поряд з теоретичними положеннями про виховання патріотизму висвітлено педагогічний досвід вчителів закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І Пирогова ВМР», де розкривається сутність патріотичного виховання, висвітлюються традиційні та інноваційні форми й методи роботи з учнями та їх батьками. Пропонуються адаптовані виховні заходи, інноваційні технології, а саме: використання блогів у спілкуванні та вихованні патріотичної свідомості. Даний посібник стане у нагоді для вчителів предметників, педагогів-організаторів, класних керівників та усіх бажаючих, хто не байдужий у вихованні майбутнього покоління України.

20. Автор - упорядник – Ясевіна Тетяна Тимофіївна, учитель математики, голова МО класних керівників 5- 11 класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради»
Назва *«Патріотизм у наших серця х (з досвіду роботи вчителів та класних керівників)»*

У запропонованому посібнику вміщено методичні розробки уроків, виховних заходів, проектів, які допоможуть формувати в учнів почуття патріотизму, національної свідомості, любові до рідної землі та зекономлять час при підготовці до уроків та позакласних заходів. Посібник призначений для вчителів, класних керівників, педагогів-організаторів шкіл, студентів педагогічних навчальних закладів.

21. Автор – Важова Ольга Йосипівна, учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»
Назва *«Науково-дослідницька діяльність в початкових класах. Філологічне відділення Малоого наукового товариства «Совенятко»»*

У методичному посібнику описаний досвід організації й проведення дослідницької діяльності молодших школярів з української мови, подано зразки різноманітних за змістом дидактичних ігор, дослідницько-пошукових і прикладних проектів, які можуть бути використані в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи І-го ступеня.

Зміст посібника відповідає базовій навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою «Українська мова. 1-4 класи».

Призначений для педагогів-практиків початкової освіти, керівників гуртків, методистів, вихователів груп подовженого дня шкіл І-го ступеня, здобувачів вищої освіти педагогічних навчальних закладів.

22. Автори – Пасічник Ірина Віталіївна, Пшеничнюк Валентина Василівна, учителі початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-II ступенів-ліцей №7 Вінницької міської ради»
Назва *«Модель інноваційної початкової школи культурологічного спрямування як основа ціннісного ставлення до себе підростаючого покоління»*

У посібнику представлена модель практичної діяльності вчителів початкової школи експериментального навчального закладу культурологічного спрямування як основи формування ціннісного ставлення до себе підростаючого покоління на основі інновацій у сфері освіти та виховання.

У посібнику подані теоретичні основи визначеної проблеми, представлені авторські програма та посібник, які можуть бути використані в урочній, позакласній та виховній роботі вчителя початкової школи. Представлені розробки заходів допоможуть учителям зробити процес навчання цікавим, різноманітним, ефективним, демократичним.

23. Автори – упорядники – Гончарук Інна Іванівна, учитель англійської та німецької мови, педагог-організатор, **Мельник Наталія Петрівна,** учитель англійської мови, педагог-організатор, **Фіщук Світлана Петрівна,** учитель англійської та німецької мови закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 Вінницької міської ради»
Назва *«Технологія співробітництва учителя та учнів щодо реалізації ціннісного ставлення до суспільства і держави»*

В запропонованому посібнику розкривається зміст технології патріотичного виховання, методи та форми позакласної роботи, спрямовані на формування ціннісного ставлення особистості до суспільства і держави. Для класних керівників.

24. Автори – упорядники - Ленартович Наталія Анатоліївна, учитель української мови та літератури, **Бондар Ганна Адольфівна,** заступник директора з виховної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради»
Назва *«Здоров'язбережувальні технології в системі роботи класного керівника як один із методів реалізації виховання ціннісного ставлення до себе»*

В запропонованому посібнику розкриваються теоретичні основи використання здоров'язбережувальних технологій, а також їх практичне застосування в роботі класного керівника. Методичний посібник містить сценарії заходів апробованих в умовах загальноосвітнього навчального закладу. Рекомендовано для використання в роботі класних керівників .

25. Автори – упорядники - Середюк Володимир Васильович, директор, **Поліщук Олена Михайлівна,** заступник директора з навчально – виховної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Вінницької міської ради»
Назва *«Система роботи щодо формування основ патріотичного виховання учнів початкових класів засобами народознавства»*

У запропонованому посібнику розкрито суть того, що сучасний навчальний заклад – це сучасний педагогічний колектив, який здатен плекати національну свідомість, прищеплювати моральні ідеали та ціннісні орієнтири, починаючи з початкової школи.

Ціль адміністрації закладу – створення цілісної системи розвитку особистості майбутнього громадянина – патріота України шляхом ознайомлення молодших школярів з культурою, традиціями та звичаями народу.

Для адміністрації закладів, учителів, студентів педагогічних навчальних закладів.

26. Автор – упорядник - *Демішкан Галина Юрївна*, учитель музичного мистецтва та художньої культури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 13 Вінницької міської ради»

Назва «***Виховання національної свідомості учнів засобами народного театру***»

У даному методичному посібнику вміщені теоретичні та практичні матеріали про звичаї та обряди народного календаря, досліджено і систематизовано окремі родинно-побутові звичаї, як театралізовані дійства, елементи яких використовуються в сучасній школі, розглянуто впровадження традиційних форм народного театру в навчально-виховний процес.

Посібник призначений для вчителів гуманітарно-естетичних дисциплін, керівників театральних гуртків та педагогів-організаторів.

27. Автори-упорядники – *Козлов Олександр Леонідович*, директор, *Маріуца Юлія Григорівна*, заступник директора з навчально – виховної роботи, *Півторак Світлана Віталіївна*, педагог - організатор закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 Вінницької міської ради»

Назва «***Дитяче об'єднання «П'ятничанська Січ» як засіб формування громадсько-активного підлітка***»

У запропонованому посібнику розміщено рекомендації та матеріали щодо організації роботи дитячо-юнацького об'єднання на базі загальноосвітнього навчального закладу, досвід роботи закладу «Загальноосвітня школа I – III ступенів №14 Вінницької міської ради» з організації системи роботи та педагогічного керівництва дитячим об'єднанням «П'ятничанська Січ», як з осередком громадсько-патріотичного виховання дітей в школі.

Для заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів.

28. Автор - *Пономарьова Олена Вікторівна*, педагог - організатор закладу «***Фізико-математична гімназія № 17 Вінницької міської ради***»

Назва «***Національно-патріотичне виховання гімназистів у системі позакласної роботи (з досвіду роботи)***»

В даному посібнику описано досвід роботи з національно-патріотичного виховання гімназистів. За сучасних умов школа виступає важливим чинником відродження нації, виховання в молоді почуття національної свідомості та гідності. Система виховної роботи гімназії базується на ідеях національної педагогіки та сучасних дослідженнях українських науковців і педагогів - практиків . Діяльність усіх джерел організованого впливу на виховний процес у гімназії спрямований на формування в майбутніх громадян патріотичного

мислення, патріотичної свідомості, активної громадянської позиції та можливості реалізації її в практичній діяльності.

29. Автор-упорядник – Іванюк Олена Володимирівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 19 Вінницької міської ради»
Назва *«Заняття-тренінги: «Формула здорового способу життя»»*

У посібнику вміщено систему занять-тренінгів з основ здоров'я для учнів початкової школи із використанням інтерактивних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Адресовано учителям початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів.

30. Автор – упорядник – Слушний Олег Миколайович, учитель математики, заступник директора з навчально-виховної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 20 Вінницької міської ради»
Назва *«Ти будеш жити, Україно, країно щастя і добра (з досвіду роботи по впровадженню ціннісного ставлення до держави та суспільства).»*

У даному методичному посібнику зібрано інформаційний матеріал для підготовки до проведення виховних заходів, годин спілкування та хвилин інформації по національно-патріотичному вихованні.

Мета посібника – допомогти вчителям, класним керівникам, педагогам–організаторам у організації та проведенні національно-патріотичних свят та заходів, зробити змістовним дозвілля учнів, виховувати у них почуття патріотизму.

31. Автор - Вихованець Олександр Юрійович, педагог - організатор закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 21 Вінницької міської ради»
Назва *«Пізнай себе і ти пізнаєш світ...»*

Посібник містить розробки виховних заходів для школярів різних вікових груп. Мета розробки – допомогти класному керівнику, педагогу – організатору урізноманітнювати і збагачувати власну педагогічну діяльність, дібрати доцільні методи та форми виховної роботи, спрямовані на розвиток особистості учня та на формування ціннісного ставлення до себе.

32. Автор – упорядник - Сіленко Тетяна Валентинівна, учитель англійської мови «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 22 Вінницької міської ради»
Назва *«Формування патріотичних та громадянських якостей особистості учня засобами національно-патріотичного виховання»*

У методичному посібнику міститься добірка матеріалів щодо формування патріотичних і громадянських якостей особистості учня засобами національно-патріотичного виховання. Пропонуються розробки годин спілкування, усних журналів, вечорів та інших виховних заходів із використанням ефективних методів і прийомів сучасної педагогіки.

Запропоновані матеріали дозволяють урізноманітнити виховний процес, підвищити його ефективність та національно-патріотичну спрямованість, сформувати в учнів ціннісне ставлення до суспільства і держави.

Для класних керівників і педагогів організаторів загальноосвітніх навчальних закладів.

33.Автор – упорядник - Черниш Ніна Потапівна, учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-гімназія № 23 Вінницької міської ради»

Назва **«Формування національної свідомості, патріотичних почуттів молодших школярів у позаурочній виховній роботі»**

В запропонованому посібнику розкривається теоретичні засади патріотичного виховання молодших школярів у позаурочній виховній роботі, розроблена технологія формування національної свідомості, патріотичних почуттів учнів початкових класів. Матеріали посібника можуть бути використані вчителями молодших класів, вихователями груп подовженого дня, організаторами позакласної виховної роботи, студентами педагогічних вузів.

34.Автор - упорядник – Пивошенко Віта Анатоліївна, учитель географії закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 32 Вінницької міської ради»

Назва **«Ціннісне ставлення до природи та формування потреб учнів до здорового способу життя.»**

В запропонованому посібнику містяться матеріали з досвіду роботи класного керівника, які допоможуть сформувати в підлітків ціннісне ставлення до природи, виховати екологічну культуру, у цікавій та доступній формі надати необхідні знання про безпеку життя. Матеріал адресується до уваги класних керівників, щоб вони урізноманітнили і збагатили власну педагогічну діяльність, дібрали доцільні методи і форми виховної роботи, спрямовані на розвиток особистості учня та на формування потреб ціннісного ставлення до себе.

Номінація 3 «Соціально-психологічна робота»

35. Автори – упорядники - Назарчук Ніна Прокофіївна, завідувач, Слива Лариса Яківна, практичний психолог дошкільного навчального закладу №34

Назва «Організація роботи з дітьми з агресивними проявами»

Навчально-методичний посібник спрямований для використання в освітньо-виховному процесі педагогами дошкільних навчальних закладів. У посібнику розкривається специфіка роботи педагогів ДНЗ з дітьми, що мають агресивні прояви, допомагає визначити причини виникнення агресії та особливості виховання таких дітей. Посібник містить практичний матеріал з корекційної роботи, пропонується орієнтовний план роботи з агресивними дітьми, наведені плани спостережень, тренінгові заняття для вихователів та дітей.

Для вихователів та практичних психологів ДНЗ.

36. Автор – упорядник – Ратушняк Марія Вікторівна, практичний психолог, дошкільного навчального закладу №67

Назва «Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в дошкільних закладах загального типу»

В запропонованому методичному посібнику представлено досвід роботи практичного психолога ДНЗ з дітьми з особливими освітніми потребами. В результаті цієї роботи вироблена цілісна система роботи з дітьми, їх батьками та педагогами з питання розвитку та реабілітації дітей з особливостями розвитку.

Досвід містить авторські методи роботи з дітьми, розроблені на основі адаптації деяких психотерапевтичних напрямків роботи. А також використанні новаторських методів у роботі з дітьми дошкільного віку на основі принципів гуманістичної психології та педагогіки.

Розрахований на використання у роботі практичних психологів та педагогів дошкільних закладів. Може використовуватися як просвітницький матеріал з теми інклюзивної освіти в ДНЗ. А також як практичний посібник на допомогу спеціалістам, які працюють з дітьми -інвалідами.

37. Автори – Полударова Алла Леонідівна, соціальний педагог закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІ ступенів - ліцей №7 Вінницької міської ради», Щорс Вадим Володимирович, соціальний педагог закладу «Вінницький технічний ліцей»

Назва «Робота соціального педагога з учнями з особливими освітніми потребами»

У посібнику представлена модель практичної діяльності соціального педагога з учнями з особливими освітніми потребами. У розділах розглядається практична діяльність соціального педагога за основними функціями. Подається розробка тижня інклюзивної освіти «Моя школа – відкрита для всіх», вправи

якого передбачено використовувати як при індивідуальній, парній, так і груповій формах роботи з учнями.

Матеріали навчально-методичного посібника будуть корисними соціальним педагогам та практичним психологам.

38. Автори – упорядники - *Полударова Алла Леонідівна*, соціальний педагог закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІ ступенів - ліцей №7 Вінницької міської ради», *Щорс Вадим Володимирович*, соціальний педагог закладу «Вінницький технічний ліцей»

Назва «***Універсальний довідник соціального педагога***»

Завдання соціального педагога, який працює в закладі освіти, полягає у створенні умов для соціалізації та адаптації дитини, формуванню і ствердженню її як особистості, входженню в активне життя. Тому соціальний педагог – ключова фігура: саме він покликаний об'єднати зусилля родини, школи, громадськості для надання допомоги дитині.

У книжці зібрано матеріали, які допоможуть соціальному педагогу успішно здійснювати професійну діяльність.

39. Автор - упорядники – *Романова Галина Михайлівна*, заступник директора з навчально – виховної роботи, учитель біології та хімії, *Поричук Андрій В'ячеславович*, учитель фізичної культури, *Шилова Ольга Василівна*, учитель основ здоров'я та трудового навчання закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №14 Вінницької міської ради»

Назва «***Школа відкрита для всіх***»

У запропонованому посібнику здійснено аналіз та психолого-педагогічне обґрунтування інклюзивної освіти, створена психолого-педагогічна модель навчання та соціалізації дітей з особливими освітніми потребами; розроблено педагогічний інструментарій для вчителів фізичної культури та трудового навчання в умовах інклюзивного навчання. Рекомендовано для педагогічних колективів спеціалізованих центрів по роботі з дітьми з інвалідністю, педагогів загальноосвітніх закладів та широкого кола педагогічної громадськості.

40. Укладач – *Бещук –Венгерська Наталя Вікторівна*, практичний психолог дошкільного навчального закладу №19

Назва «***Профілактика синдрому професійного вигорання у педагогів.***»

У запропонованому посібнику розкриваються теоретичні аспекти феномену «професійного вигорання», причини виникнення та наслідки. Подано ряд рекомендацій та вправ для самостійної регуляції психічного стану педагога та боротьби з професійними стресами. Запропоновано програму подальшої соціально-психологічної роботи з педагогами, спрямовану на інформування та профілактичну діяльність з проблеми існування синдрому професійного вигорання.

Посібник буде цікавий для педагогів, психологів та інших учасників навчально – виховного процесу.

Номінація 4 «Дидактичні ігри»(ДНЗ)

41.Автори – Коваль Галина Іванівна, вихователь – методист, Чебан Галина Анатоліївна, вихователь дошкільного навчального закладу № 1

Назва *«Дидактична гра «Експерти живопису»*

Дана дидактична гра допоможе в доступній ігровій формі закріпити та узагальнити знання дітей про мистецтво живопису та його жанри (пейзаж, натюрморт, портрет тощо), з декоративно – ужитковим мистецтвом, а також про художників, твори живопису.

Дидактичний матеріал можна використовувати в ігровій діяльності як в дитячому садку, так і вдома з батьками.

Гра містить авторські загадки про твори живопису.

42.Автор - упорядник – Сулима Світлана Миколаївна, вихователь дошкільного навчального закладу № 9

Назва *«Будиночок для веселки. Дидактична гра»*

В запропонованій дидактичній грі «Будиночок для веселки», підібрані завдання, спрямовані на ознайомлення дітей з розмаїттям кольорів і відтінків, надання інформації про сполучення основних і складених кольорів, здатністю відчувати характер кожного кольору та емоційні нюанси відтінків, визначати зв'язок між кольором і запахом, температурою, звуками, настроєм, смаком, сприйняття асоціативно - образного мислення, уяви, творчих здібностей, виховання художнього смаку і почуття естетичної насолоди.

Дидактична гра буде корисна для вихователів дошкільних закладів, вчителів початкових класів та батьків які прагнуть розвинути у дітей відчуття кольору та відтінків в процесі пізнання навколишньої дійсності.

43.Автори - упорядники – Голубчик Тетяна Олександрівна, вихователь - методист, **Гук Ірина Анатоліївна, Господарчук Оксана Володимирівна,** вихователі дошкільного навчального закладу №16

Назва *«Дидактична гра «Всезнайка»*

Дидактична гра «Всезнайка» спрямована на формування у дітей потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати їм новим джерелом, удосконалення пізнавальних умінь і навичок, сприяє стимулюванню пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку, формуванню мовленнєвої, комунікативної компетенції, розвитку творчого мислення, пам'яті, уваги ; заохочує допитливість, виховує кращі моральні риси, інтерес до логіко – математичних завдань, радість пізнання, доброзичливі стосунки в колективі. Дидактичні завдання підвищують ефективність сприймання дітьми навчального матеріалу, урізноманітнюють їхню навчальну діяльність, вносять у неї елемент цікавості.

Дидактична гра «Всезнайка» рекомендована вихователям ДНЗ для використання у роботі з дітьми старшого дошкільного віку.

- 44. Автори – Вернигора Юлія Андріївна, керівник гуртка англійської мови, Міщук Світлана Василівна, Волосович Марина Михайлівна, вихователі дошкільного навчального закладу №19**
Назва *«Дидактична гра «Animals planet»*
Запропонована гра спрямована на активізацію англійського словника, вивчення англійських слів у ігровій формі. Гра спрямована на перенесення досвіду дітей спілкуватися рідною мовою на спілкування англійською і навпаки.
Гра рекомендована педагогам дошкільних закладів та батькам.
- 45. Автор – упорядник – Беспала Ольга Олегівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 34**
Назва *«Дидактична гра «Моя сім'я – моя родина»*
Дидактична гра багатофункціональна. Ігрові завдання, які виконує дитина в цій грі, відображають основні вимоги програм «Дитина» та «Впевнений старт». Її можна використовувати як на заняттях, так і в індивідуальній роботі з дітьми різного вікового періоду. Дидактична гра дає можливість закріплювати, узагальнювати, вивчати програмовий матеріал за темами: «Моя родина», «Золоті руки», «Відпочинок разом із сім'єю», «Дикі та свійські тварини», «Подорож до зоопарку», «Маленькі помічники». Для вихователів, студентів педагогічних вузів, батьків та дітей.
- 46. Автори - упорядники – Куляс Вікторія Ігорівна, вихователь – методист, Занога Світлана Олексіївна, Герасименко Оксана Олександрівна, Гнатюк Ольга Михайлівна, вихователі дошкільного навчального закладу № 46**
Назва *«Дидактична гра «Віночок вити – життя любити».*
«Віночок вити – життя любити» –збірка дидактичних ігор про український віночок, який плели для дівчат. В ній також розкрито символічне значення кожної квітки її лікувальні та оберегові властивості. Додатки до гри містять наочний матеріал, художнє слово, конспекти занять для проведення навчально-розвивальної і виховної роботи з дітьми дошкільного віку та матеріалом для роботи з батьками.
Дидактична гра адресована вихователям дошкільних навчальних закладів, батькам та всім, хто цікавиться питаннями дошкільної освіти.
- 47. Автори – Шундровська Катерина Володимирівна, завідувача, Цабак Людмила Петрівна, вихователь – методист, Пташинська Юлія Дмитрівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 52**
Назва *«Дидактична гра «Подорож до «Лісової школи»*
Дидактична гра допомагає формуванню мотиваційної готовності дошкільника до шкільного навчання відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, сприяє уникненню зайвих стресів у дошкільників у період їх підготовки до школи та подоланню різноманітних фобій при допомозі казко- та лялько – терапії.
- 48. Автор – Голота Ірина Валентинівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 58**
Назва *«Дидактична гра «Від звука до слова» (за методикою Л.В. Шелестової).»*

В запропонованій дидактичній грі містяться розвивально – тренувальні завдання, що розвивають мовлення, мислення, логічні та пізнавальні здібності, творчу ініціативу, виховують естетичні почуття; містять розвивально – навчальний зміст і є актуальною; допомагає дошкільникам набути певні знання, передбачені програмою.

49. Автори – Маричева Олена Борисівна, вихователь – методист, Кагальняк Ірина Петрівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 73

Назва *«Серія дидактичних ігор «Довжарики».*

«Довжарики» - зшиті з тканини чоловічки, схожі на палички Кюїзенера. Приємні на дотик, кумедні палички «вміють» не лише розвивати математичні здібності дошкільнят, а й допомагають гратися з казками драматизувати їх, розвивати мовлення, фантазію, уміння взаємодіяти з товаришами. Розроблено три блоки ігор: логіко-математичний, сенсорний, казковий. Чарівними, кольоровими «Довжариками» подобається гратися малятам усіх груп від молодшого до старшого дошкільного віку.

«Довжарики» досить зручні у користуванні, стануть у нагоді як вихователям так і батькам.

Номінація 5

«Електронно – освітній ресурс»

50. Автори – упорядники – *Дегтяр Леся Олександрівна, Вітюк Раїса Миколаївна*, учителі математики закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради».

Назва «*Посібник для вчителя. Математика 5-6 класи.*»

Електронний посібник містить матеріали для мультимедійного супроводу уроків з математики в 5 та 6 класах з урахуванням нових державних стандартів освіти. Крім цього у посібнику запропоновані додаткові завдання на розвиток логічного мислення та на формування і розвиток життєвих компетентностей.

Важливою особливістю даного електронного посібника є те, що учитель, за бажанням, має можливість використовувати матеріал посібника як для підготовки до уроків, так і для мультимедійного супроводу самого уроку.

Рекомендовано для вчителів математики.

51. Автор – упорядник – *Гончарова Ольга Іванівна*, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради»

Назва «*Матеріали до уроків української літератури (10-11 класи)*»

В запропонованому посібнику розкриваються теоретичні основи використання презентацій як виду електронно – освітніх ресурсів. Посібник містить презентації уроків за чинною програмою з української літератури, апробованих в умовах загальноосвітнього навчального закладу та аудіо- й відеоматеріали до них. Рекомендовано для використання в роботі учителів української мови та літератури.

52. Автори-упорядники – *Арташ Ольга Іванівна, Кухар Марина Петрівна*, учителі початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради»

Назва «*Основи здоров'я 3 клас*»

У посібнику зібрано та скомпоновано цікавий пізнавальний матеріал для ефективного сприймання школярами ключових тем з основ здоров'я.

53. Автори-упорядники – *Григоренко Тетяна Володимирівна, Хільченко Оксана Валентинівна*, учителі англійської мови закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 Вінницької міської ради»

Назва «*Використання сучасних методів навчання на заняттях гуртка англійської мови у початковій школі*»

В запропонованому ресурсі розглядаються сучасні методи і прийоми навчання на заняттях гуртка англійської мови у школі I ступеня, в використанні мультимедійних технологій. Ресурс рекомендовано вчителям англійської мови загальноосвітніх навчальних закладів для використання під час уроків, факультативних занять та у гуртковій роботі.

54. Автори-упорядники – *Болюбаш Альона Василівна, Кравець Ірина Степанівна*, учителі початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 15 Вінницької міської ради»

Назва *«Тести з інтегрованого курсу «Основи здоров'я для 2 класу»*

Навчальний курс створено для дистанційної підтримки навчання як засобу підвищення інтересу учнів до інформатики, розвитку їх компетентностей.

Розроблені матеріали можуть бути використані при вивченні тем: «Знайомство з Pascal», «Лінійні програми», «Програми з розгалуженням та циклами», «Допоміжні алгоритми», «Файли», «Модулі Turbo Pascal».

Навчальний курс може бути використаний для проведення мультимедійних уроків, для самостійного вивчення учнями даного матеріалу у режимі дистанційної підтримки традиційного навчання.

55. Автор-упорядник – Юрченко Світлана Дмитрівна, учитель музичного мистецтва та художньої культури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 16 Вінницької міської ради»

Назва *«Європейська художня культура»*

Посібник є синтезом вербальної, візуальної, звукової та рухової інформації, поєднує абстрактно – логічні та предметно – образні форми наочності, підвищує мотивацію навчання за рахунок єдності пізнання та розваги, емоційності та образності форми викладу навчального матеріалу, можливості вибору вчителем та учнями темпу та послідовності діяльності, об'єму матеріалу, що вивчається.

56. Автор – Підлужняк Наталія Григорівна, учитель інформатики закладу «Фізико-математична гімназія № 17 Вінницької міської ради»

Назва *«Навчальний курс «Інформатика – 9 клас (програмування)» у системі disted.edu.vn.ua»*

Навчальний курс створено для дистанційної підтримки навчання як засобу підвищення інтересу учнів до інформатики, розвитку їх компетентностей.

Розроблені матеріали можуть бути використані при вивченні тем: «Знайомство з Pascal», «Лінійні програми», «Програми з розгалуженням та циклами», «Допоміжні алгоритми», «Файли», «Модулі Turbo Pascal».

Навчальний курс може бути використаний для проведення мультимедійних уроків, для самостійного вивчення учнями даного матеріалу у режимі дистанційної підтримки традиційного навчання.

57. Автор - упорядник – Тітова Ольга Петрівна, учитель художньої культури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 20 Вінницької міської ради»

Назва *«Живописна Україна»*

Застосування даного посібника дозволяє змінити саму технологію освітніх послуг, зробити урок більш наочним і цікавим, забезпечує активізацію діяльності вчителя та учнів на уроці.

Посібник може бути використаний вчителями художньої культури, учнями при підготовці до уроків.

58. Автор - упорядник - Грустілін Олександр Олегович, учитель хімії, біології, екології закладу «Загальноосвітня I-III ступенів №21 Вінницької міської ради»

Назва *«Педагогічна майстерня вчителя. Особливості формування в учнів основних понять курсу хімії в 7 – му класі на основі оновленого змісту освіти»*

В запропонованому посібнику представлено теоретичне обґрунтування методики викладання курсу хімії у 7- му класі середньої школи на основі оновленого змісту освіти. Також вчителем розроблено систему дидактичних матеріалів і завдань, контрольних робіт, завдань відповідно до вимог програми, що сприятиме формуванню в учнів цілісного уявлення про основні поняття хімії, розвиток творчих здібностей, забезпеченню ефективного моніторингу та контролю якості знань, вмінь та навичок учнів з теми «Початкові хімічні поняття».

Для вчителів хімії, студентів природничих факультетів педагогічних університетів, учнів, батьків.

59.Автор - упорядник – Дученко Анна Василівна, учитель англійської мови закладу «Спеціалізована загальноосвітня I ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов №25 Вінницької міської ради»

Назва «*Cool English*»

Запропонований освітній ресурс побудовано відповідно до вимог програми для спеціалізованих навчальних закладів з поглибленим вивченням іноземних мов. Освітній ресурс спрямований на інтегрований розвиток всіх видів мовленнєвої діяльності. Раціональній організації роботи сприятимуть типові для сучасної англійської мови тексти, перед текстові вправи, словник активної лексики та низка лексико – граматичних та комунікативних вправ. Ресурс спрямований на дистанційне вивчення англійської мови та дає можливість для самостійної роботи учнів.

Розроблений на допомогу учням початкової школи, вчителям, батькам.

60.Автор – Майська Людмила Іванівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 31 Вінницької міської ради»

Назва «*Правила безпеки з основ здоров'я* »

Посібник містить презентаційні матеріали з курсу «Основи здоров'я » , складені відповідно до чинної програми. Ці презентації містять інформацію про небезпечні ситуації. Вони допоможуть дітям стати самостійнішими, навчатись не губитися за складніших ситуацій, як доповісти собі та іншим.

61.Автор-упорядник – Пенедюк Тамара Василівна, учитель біології та основ здоров'я закладу «Загальноосвітня I-III ступенів із поглибленим вивченням математики і фізики №34 Вінницької міської ради»

Назва «*Дистанційні уроки для загальноосвітніх закладів*»

Посібник містить навчально-методичний матеріал з курсу «Основи здоров'я» 9 клас і відповідає вимогам чинної програми з основ здоров'я для учнів загальноосвітніх шкіл Міністерства освіти та науки України.

Уроки орієнтовані на організацію взаємодії між вчителем та учнями, підтримки урочного навчання та можливість використовувати на освітньому ресурсі <http://disted.edu.vn.ua> .

62.Автор – Акульшина Тетяна Станіславівна, учитель англійської мови закладу «Загальноосвітня I-III ступенів №36 Вінницької міської ради»

Назва «*Shopping*»

Даний посібник містить структурований виклад матеріалу до усіх аспектів з теми «Магазини. Купівля». Його доречно доповнюють аудіо- та відео- додатки, завдання для розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності.

Використання вчителю англійської мови посібника дає можливість урізноманітнити навчальний процес та підвищити мотивацію учнів до вивчення предмету.

Рекомендовано для використання учнями при самостійному опрацювання теми та у організації навчально – виховного процесу вчителями англійської мови.

63.Автори – Коваль Сергій Григорович, керівник гуртка – методист, **Жук Віталій Валентинович**, керівник гуртка – методист, **Тимошенко Ірина Анатоліївна**, методист відділу закладу «Вінницький міський палац дітей та юнацтва імені Лялі Ратушної»

Назва *«Техніка плавання кролем на спині»*

У посібнику представлено різноманітні підготовчі вправи для навчання та вдосконалення техніки плавання кролем на спині. Значна увага приділена практичним рекомендаціям щодо проведення занять з метою вдосконалення техніки плавання кролем на спині.

Посібник рекомендований для тренерів – початківців з плавання, вчителів фізичної культури, інструкторів з плавання та спортсменів.

64.Автор – упорядник – Ігнатенко Олена Володимирівна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №9

Назва *«Розвиваючі ігри для дітей»*

Розвиваючі ігри спрямовані на формування загальних розумових здібностей дітей, а також пам'яті, мислення, уваги; знайомить дитину з початками математичних понять, дидактичних уявлень, з основами систематизації, класифікації, синтезу, аналізу понять, навчає грамоті; дає можливість дитині порозважатись, здійснити пошукові дії і побачити результат у вигляді мультфільму.

Сайт складається із чотирьох розділів, в якому підібрані ігри:

1. Пізнавального характеру;
2. Ігри на розвиток логіки і мислення;
3. Ігри на розвиток уваги та пам'яті, навчання грамоті;
4. Математичні ігри.

Створені дитячі розвиваючі ігри допоможуть збагатити мову дитини, розширити її кругозір, підготуватися до школи.

Посібник буде корисним для вихователів дошкільних навчальних закладів та батьків дітей старшого дошкільного віку.

65.Автор – Шевченко Інна Олександрівна, вихователь дошкільного навчального закладу №16

Назва *«Розумники та розумниці»*

Електронний навчальний посібник «Розумники та розумниці» відповідає вимогам Базового компоненту дошкільної освіти України і сприяє формуванню елементарних математичних понять, удосконаленню навички рахунку, вмінню працювати з цифрами і геометричними фігурами, орієнтуватися на площині і у

величинах. А також, допомагає засвоєнню навичок читання, вивчення літер, розвивати комунікативні здібності, розширювати словниковий запас і знання про навколишній світ.

Розробка містить методичні рекомендації щодо використання даного посібника в навчально - виховному процесі, а також інструкція для користувача даним посібником.

Електронний навчальний посібник «Розумники та розумниці» рекомендовано вихователям ДНЗ для використання у роботі з дітьми старшого дошкільного віку.

66. Автор – Ковбасюк Тетяна Олександрівна, вихователь дошкільного навчального закладу №19

Назва «*Funny traveling*»

У посібнику створено інтерактивні дидактичні ігри, вправи та презентації, які допоможуть краще засвоїти та перевірити знання англійської мови у дітей дошкільного віку (з 3 до 6 років), стимулюватимуть роботу мислення, розвиватимуть кмітливість, уяву, пам'ять, спостережливість і увагу, пробуджуватимуть творчий пошук і подарують дітям радість здогадки.

Посібник складається з окремих розділів: "Розробки презентацій до занять" та "Дидактичні ігри та вправи" (ігри на запам'ятовування кольорів, знання частин тіла, ігри на засвоєння назв диких та свійських тварин).

Даний електронний ресурс може бути розміщений в Інтернеті та використовуватися для дистанційного навчання дошкільників.

Посібник рекомендується вихователям ДНЗ з метою урізноманітнення заняття та підвищення пізнавальної активності дошкільників, а також батькам.

67. Автор – Марчук Лілія Юрївна, вихователь - методист дошкільного навчального закладу №34

Назва «*Правознавчі пригоди Смішариків*»

Електронна дидактична гра розроблена для використання в освітньо - виховному процесі ДНЗ та сприяє забезпеченню дошкільників початковими знаннями про права та свободи дітей.

Ігрові завдання, які виконує дитина в грі, відображають основні вимоги Конвенції про права дитини, програм «Дитина» та «Впевнений старт».

Електронна дидактична гра дасть можливість закріплювати та знайомити дітей з правами: «Право на відпочинок», «Право на повноцінне харчування», «Право на медичну допомогу», «Право на вільне спілкування» та інше. Для вихователів ДНЗ, батьків та дітей.

68. Автор – Білоус Вікторія Володимирівна, вихователь дошкільного навчального закладу №60

Назва «*Інтерактивна гра «Моя Батьківщина – це моя Україна»*»

В запропонованому електронному ігровому посібнику «Батьківщина-це моя Україна» міститься 8 ігор для організації роботи з дітьми 5-7 річного віку по закріпленню і узагальненню знань про природу України, державні та народні символи, свята, національний одяг, страви, традиції та звичаї українського народу. В додатку до електронного ігрового посібника зібрано інформаційно-

пізнавальний матеріал «Енциклопедичні сторінки», для педагогів та батьків, який подано по розділах електронного посібника. Посібник створено для педагогів дошкільних закладів, та батьків.

69. Автори – Галка Оксана Веніамінівна, Мірус Мар'яна Володимирівна,
вихователі дошкільного навчального закладу №73

Назва *«Українські традиції у пізнавальному розвитку дошкільнят». Серія інтерактивних ігор»*

Електронний посібник «Українські традиції у пізнавальному розвитку дошкільнят» складається з добірки інтерактивних ігор для дітей старшого дошкільного віку. Ігри розподілені на 8 блоків: 1 – «Добери пару», 2 – «Кухарі», 3 – «Склади візерунок», 4 – «Україна святкує», 5 – «Сплети віночок», 6 – «Вищий рушничок», 7 – «Крамниця одягу», 8 – «Художники». В ході ігор діти вправляються в розрізненні величини, кольору, форми предметів; у них закріплюються знання про рослини, різні предмети і явища, розвивається мислення, пам'ять, уява. Інтерактивними іграми «Українські традиції у пізнавальному розвитку дошкільнят» можуть скористатися вихователі і батьки.

70. Автор – Очеретна Алла Леонідівна, вчитель – логопед Центру реабілітації для дітей з порушеннями рухового апарату, ДЦП при дошкільному начальному закладі №24

Назва *«Інтерактивна логопедична гра «Веселий говорунчик»*

Інтерактивна логопедична гра «Веселий говорунчик» призначена для дітей середнього та старшого дошкільного віку, їх батьків, вчителів-логопедів і вихователів загальних та спеціальних дошкільних навчальних закладів.

Гра спрямована на:

- вироблення чіткого, виразного та ритмічного мовлення за допомогою чистомовок;
- диференціацію голосних і приголосних звуків (*коли вимова кожного звука вже виправлена у ізолюваному вигляді*);
- співвідношення слова-назви (іменника) з відповідним об'єктом;
- розуміння вживання узагальнюючих понять, іменників в однині і множині, зменшувально-пестливої форми іменника;
поскладове читання слів.

Номінація 6

«Навчально-методичний посібник ДНЗ»

71. Автор-упорядник – Шевчук Олена Григорівна, вихователь дошкільного навчального закладу №10

Назва *«Складне ми з легкістю сприймаємо – ерудитами зростаємо»*

У запропонованому посібнику представлені теоретичні та практичні матеріали для навчання дітей з раннього віку, що базуються на методиках Н.А.Зайцева, Г.Домана, Н.Б.Савіної, М.Ібука та авторських методик педагогів клубу «Юний ерудит», які створюють ґрунтовну базу знань дітей за розробленими методичними блоками. Загальний спектр дидактичних можливостей посібника дає можливість здобути дошкільникам за короткий термін навчання кращі результати та досягнення у подальшому шкільному житті. Для вихователів дошкільних навчальних закладів.

72. Автори – Зоря Наталя Вікторівна, Грабарівська Юлія Борисівна, вихователі дошкільного навчального закладу № 14

Назва *«Формування фундаментальної бази соціально – фінансової компетентності дошкільнят за програмою «Афлатун»*

У посібнику представлено досвід роботи ДНЗ №14 м. Вінниці з формування фінансово – економічної компетентності дошкільників засобами впровадження програми «Афлатун». Містить матеріали з основних завдань економічного виховання в різних формах активності малят, корисну інформацію щодо створення умов, рекомендації та поради педагогам, цікаві форми роботи з батьками.

Посібник рекомендований для завідувачів, вихователів – методистів, педагогів дошкільних навчальних закладів.

73. Автор - упорядник – Будюк Тетяна Ігорівна, музичний керівник дошкільного навчального закладу № 23

Назва *«Музика і казка (Інтегрований підхід до музичної діяльності як умова повноцінної реалізації змісту освіти)»*

У посібнику вміщено теоретичний та практичний матеріал для здійснення ефективного музичного виховання, художньо-естетичного розвитку та організації навчальної діяльності дошкільників засобами музики.

Авторські казки, запропоновані автором, щодо навчання дітей дошкільного віку елементарній музичній грамоті, педагог супроводжує цікавими малюнками, схемами, умовними позначками, відеофільмами, які надають навчанню більшої наочності та доступності, допомагають зацікавити дитину.

Запропонований перспективний план використання дидактичних казок в старших групах, авторські розробки конспектів занять та розваг, дидактичні (адаптовані) казки музичні керівники та вихователі можуть використовувати як на заняттях, так і під час індивідуальної роботи з дітьми.

Матеріали посібника будуть корисними для вихователів ДНЗ, керівників гуртків, батьків, студентів.

74.Автори - упорядники – Клунська Ніла Сергіївна, вихователь – методист, Мудрицька Оксана Юріївна, вихователь дошкільного навчального закладу № 21
Назва **«Виховання громадянина-патріота як пріоритетна складова дошкільної освіти»**

Метою методичної розробки є створення інтегрованої системи роботи та методичного супроводу з формування патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку. Розглянуто педагогічні умови, форми, методи та засоби роботи, окреслено основні теоретичні підходи до проблеми.

В посібнику представлені теоретичні аспекти, система методичного супроводу та кращий досвід педагогічного колективу дошкільного навчального закладу №21 м. Вінниці щодо патріотичного виховання старших дошкільників.

Рекомендований для педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів, вчителів початкової школи, батьків.

75.Автори – Короленко Юлія Іллівна, завідувача, Оцалюк Наталія Володимирівна, Романюк Наталія Анатоліївна, вихователі-методисти дошкільного навчального закладу №26
Назва **«Розуміння та батьківська любов в процесі розвитку дитячої особистості»**

Авторський навчально-методичний посібник «Розуміння та батьківська любов в процесі розвитку дитячої особистості» покликаний надати реальну допомогу батькам у вихованні дітей дошкільного віку, зорієнтований на формування в батьків уявлень про мету, основні завдання, напрямки виховання й види діяльності дошкільників.

76.Автори – упорядники – Рожок Тетяна Леонтіївна, завідувача, Костецька Оксана Анатоліївна, вихователь-методист дошкільного навчального закладу № 27

Назва **«Збагачення картини світу дошкільників у процесі навчання читання»**

Методичний посібник спрямований на розв'язання проблеми раннього навчання читання дітей дошкільного віку.

У посібнику представлено творчі здобутки та результати педагогічного експерименту з теми «Збагачення картини світу дошкільників у процесі навчання читання», що проводився на базі дошкільного закладу № 27 упродовж 2011-2014 навчальних років.

Цінним є те, що розробка містить систему роботи із навчання дітей раннього читання, перспективне планування роботи з дітьми різних вікових категорій, методичні рекомендації щодо організації роботи з даного напрямку, авторські дидактичні ігри, конспекти занять, що містять оригінальні, цікаві та доступні за змістом і структурою ігрові завдання.

Рекомендований для педагогічних працівників дошкільних закладів, батьків, а також для широкого педагогічного загалу.

77.Автори – Борак Наталія Анатоліївна, завідувача, Маркова Оксана Сергіївна, вихователь дошкільного навчального закладу № 38

Назва «Підвищення якості освітньо – виховного процесу в дошкільному навчальному закладі засобами ІКТ»

У запропонованому посібнику розкриваються особливості застосування інформаційно – комунікаційних технологій в дошкільній освіті з метою підвищення якості освітньо – виховного процесу. Розглянуто питання інтеграції ІКТ в освітню діяльність ДНЗ №38 Вінницької міської ради та стратегія розвитку можливостей ІКТ в дошкільному закладі.

Для завідувачів, вихователів – методистів, педагогів дошкільних навчальних закладів.

78. Автори – Гукал Наталія Олегівна, вихователь – методист, Швець Олена Петрівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 43

Назва «Секрети економії для маленького патріота»

Посібник спрямований на формування у дошкільників поняття про значення енергетичних ресурсів в житті людини та шляхи їх раціонального використання, допоможуть сформуванню у дітей економічне мислення, реалізуючи завдання Базового компонента дошкільної освіти. Запропоновані дітям інтегровані заняття з казковим сюжетом та дидактичними завданнями дозволяють засвоїти правила енергозаощадження, навчитись бути дбайливим господарем своєї країни.

Сюжети пригод головного героя по сторінках посібника розкривають маленькому громадянину для чого люди використовують електрику, шляхи надходження електрики і тепла в дім та правила їх економічного використання.

Навчально – методичний посібник призначено для дітей старшого дошкільного віку.

79. Автори – Понікарчик Світлана Олександрівна, Махначева Олена Олександрівна, вихователі дошкільного навчального закладу № 47

Назва «Казковий будиночок»

Посібник спрямований на формування у дошкільників поняття про значення енергетичних ресурсів в житті людини та шляхи їх раціонального використання, допоможуть сформуванню у дітей економічне мислення, реалізуючи завдання Базового компонента дошкільної освіти. Запропоновані дітям інтегровані заняття з казковим сюжетом та дидактичними завданнями дозволяють засвоїти правила енергозаощадження, навчитись бути дбайливим господарем своєї країни.

Сюжети пригод головного героя по сторінках посібника розкривають маленькому громадянину для чого люди використовують електрику, шляхи надходження електрики і тепла в дім та правила їх економічного використання.

Навчально – методичний посібник призначено для дітей старшого дошкільного віку.

80. Автори – Ткач Любов Олексіївна, вихователь – методист, Перката Світлана Володимирівна, вихователь дошкільного навчального закладу №61

Назва «Розвиток творчих здібностей та художньо – естетичного смаку у дітей дошкільного віку «Кольорова країна або пригоди хлопчика - Барвистика»»

Дидактична гра, «Кольорова країна або пригоди хлопчика-Барвистика» має стати у нагоді всім творчим педагогам у проведенні міні-занять, занять з зображувальної діяльності, ігрової діяльності. Вона допоможе закріпити знання малят про основні кольори та їх відтінки, навчить експериментувати з кольорами, досліджувати їх; допоможе навчитися мислити нестандартно, творчо, окрім цього діти отримають вміння добирати рими та створювати нескладні загадки, вірші, тощо.

81. Автори - упорядники – Бистрицька Анжела Степанівна, Рябоконт Катерина Петрівна, Шликова Наталія Анатоліївна, вихователі дошкільного навчального закладу № 72

Назва «Крижаний мікс. Створення умов для впровадження кріотерапії в організовану та самостійну діяльність дошкільника»

Навчально-методичний посібник «Крижаний мікс» розкриває організацію впровадження кріотерапії, як оздоровчої технології, в організовану та самостійну діяльність дітей дошкільного віку у розвивальному осередку, що включає 4 сектори: «Кухня», «Лабораторія», «Спа-салон», «Творча майстерня». Кожен сектор організований таким чином, щоб у дитини з'явилося бажання експериментувати, виявляти творчість, досягати певних результатів. Наповнення осередку саме по собі включає дитину в активну діяльність, надає можливість кожній дитині окремо знаходити заняття за інтересом, змінювати його за бажанням, не заважаючи іншим. Естетичне оформлення секторів дає відчуття захищеності, створює затишок, забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних вимог, є безпечним для дітей.

Запропоновані конспекти занять, дидактичні ігри, пошуково-дослідницька діяльність.

Для педагогів дошкільних навчальних закладів.

82. Автори – Гуменчук Валентина Василівна, завідувача, **Гусак Надія Валеріївна**, вихователь дошкільного начального закладу № 73

Назва «Формування уявлень дітей про оздоровчі сили природи «Лісова книга здоров'я»

Посібник складається з книги – театру (6 сторінок), магнітних силуетів героїв оповідань В.Сухомлинського, аудіо запису творів з музичним супроводом. Пропонується система роботи над кожним із 10 оповідань, яка проходить у три етапи: слухання твору з наступною бесідою за його змістом, розігрування та перегляд сюжету, ігри – моделювання та інші практичні завдання за змістом оповідань. Такий підхід забезпечує довготривалу увагу дітей, підсилює їх інтерес, покращує сприймання і засвоєння інформації.

Адресований вихователям дошкільних навчальних закладів та батькам.

83. Автор - упорядник – Целік Оксана Володимирівна, завідувача дошкільного навчального закладу № 74

Назва «Академія маленьких панів та панянок «Комільфо» (Етика та етикет в дошкільному навчальному закладі)

В запропонованому посібнику розкриваються теоретичні та практичні основи навчання дошкільнят етики та етикету.

Маленьким панам та панянкам не обійтись без знання етикету. Правила поведінки слід пам'ятати всюди і завжди – вдома, у гостях, на концерті у кіно... Вивчати етикет дуже цікаво. Добрі вірші, яскраві картинки, дидактичні ігри та вправи допоможуть малюкам засвоїти уроки етикету.

Для вихователів, батьків та дітей.

84. Автори - упорядники – *Скоропад Людмила Анатоліївна*, завідувача, *Бевз Галина Василівна*, *Вістяк Людмила Миколаївна*, *Голошивець Валентина Миколаївна*, *Кілімович Ніна Михайлівна*, вихователі дошкільного навчального закладу № 77

Назва «**Українські візерунки**»

Дидактична гра «Українські візерунки» - створена з метою реалізації освітньо-виховних завдань змістовної лінії «Дитина у світі культури», визначених у Базовому компоненті дошкільної освіти, а саме: формувати у дітей почуття краси до світу образотворчого мистецтва, вирізняти українське декоративно-прикладне мистецтво (петриківське, опішнянське, косівське). Моделювання елементів розпису на певній площині сприяє розвитку відчуття ритму в кольорах та лініях, розміщенні візерунку відповідно форми паперу; розвитку творчого потенціалу кожної дитини до сприйняття і відтворення витворів українського декоративного мистецтва.

Гра спрямована для індивідуальної, спільної роботи вихователя з дитиною або підгрупою дітей. Усі завдання направлені на реалізацію освітніх завдань з народознавства та образотворчої діяльності.

85. Автор - упорядник – *Капуста Ірина Валентинівна*, вчитель – дефектолог закладу «Спеціальна загальноосвітня школа I-II ступенів з дошкільним відділенням Вінницької міської ради»

Назва «**Лялькотерапія як один із методів корекційної педагогіки**»

У запропонованому посібнику розглядається лялькотерапія як засіб корекційної роботи з розумово відсталими дітьми дошкільного віку, варіанти використання ляльок в роботі вчителя-дефектолога. Пропонуються зразки конспектів занять з використанням лялькотерапії, майстер-клас з виготовлення ляльки-мотанки, вправи з використанням лялькотерапії для розвитку дрібної моторики у дошкільників із вадами психофізичного розвитку, поради батькам щодо застосування лялькотерапії.

Для педагогів, вчителів-дефектологів дошкільних закладів для розумово відсталих дітей.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК:

завідуюча ММК

Москальчук Наталія Іванівна

методист з навчальних дисциплін ММК

Півторак Андрій Анатолійович